

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

Parliamentary Debates

KAMAR KHAS

Special Chamber

**PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGAL KEEMPAT
MESYUARAT PERTAMA**

K A N D U N G A N

UCAPAN DI BAWAH USUL BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN [P.M. 17]:

- **Program-program Meningkatkan Bekalan
Elektrik di Pantai Timur Sabah**
- *YB. Tuan Chan Foong Hin (Kota Kinabalu)*

(Halaman 1)

**MALAYSIA
KAMAR KHAS
PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGKAL KEEMPAT
MESYUARAT PERTAMA
Rabu, 29 September 2021**

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

*[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Mohd Rashid Hasnon) **mempengerusikan
Mesyuarat**]*

**UCAPAN DI BAWAH USUL
BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN (P.M. 17)**

**Program-program Meningkatkan Bekalan Elektrik di Pantai
Timur Sabah**

2.34 ptg.

Tuan Chan Foong Hin [Kota Kinabalu]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua di atas peluang kepada saya untuk berucap dalam Kamar Khas ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin meminta Yang Berhormat Menteri menyatakan butir-butir terperinci berkenaan program-program meningkatkan bekalan elektrik di Pantai Timur Sabah sebanyak 80 megawatt menjelang tahun 2023 yang diumumkan oleh pengerusi Tenaga Nasional Berhad (TNB) Dato' Seri Mahdzir Khalid pada bulan Mac tahun ini.

Saya difahamkan bahawa ia termasuk:

- (i) Memperbaiki dan memasang turbin gas 18 megawatt di Batu Sapi;
- (ii) mengaktifkan semula Stesen Jana Kuasa Serudong, Tawau (33 megawatt); dan
- (iii) mengaktifkan semula Stesen Jana Kuasa Libaran (30 megawatt).

Selain itu, saya juga ingin bertanya kepada Menteri, apakah status terkini penyerahan Sabah Electricity Sdn. Bhd. (SESB) oleh TNB kepada Kerajaan Sabah? SESB telah mencatatkan kerugian selama beberapa tahun. Dilaporkan pada tahun 2017 bahawa ini disebabkan oleh tarif rata-rata yang lebih rendah berbanding dengan kos penjanaannya.

Tarif purata semasa SESB adalah 34.52 sen per kilowatt jam (kWh), sementara kos penjanaan tenaga adalah 56.5 sen per kWh. Adakah kos penjanaan tenaga akan kian meningkat atau menurun dengan meningkatkan bekalan elektrik di

Pantai Timur Sabah sebanyak 80 megawatt menjelang tahun 2023? Sila, Yang Berhormat Menteri jawab. Itu sahaja ucapan saya. Terima kasih, Tuan Yang di Pertua.

2.36 ptg.

Timbalan Menteri Tenaga dan Sumber Asli [Datuk Ali anak Biju]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Kota Kinabalu di atas soalan yang sangat relevan untuk Sabah ini. Tuan Yang di-Pertua, kementerian mengambil maklum akan pengumuman yang telah dibuat oleh Pengerusi Tenaga Nasional Berhad (TNB) pada bulan Mac 2021 mengenai program-program bagi meningkatkan bekalan elektrik di Pantai Timur Sabah sebanyak 80 megawatt menjelang 2023.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Tenaga dan Sumber Asli dan Suruhanjaya Tenaga telah merancang pelaksanaan beberapa program bermula pada tahun 2021 hingga tahun 2023 bagi memenuhi permintaan bekalan elektrik di Pantai Timur Sabah dalam tempoh tersebut dengan kapasiti keseluruhan sekitar 150 megawatt. Perancangan tersebut memberi fokus untuk mengurangkan kebergantungan Pantai Timur Sabah terhadap penyaluran bekalan elektrik daripada Pantai Barat. Program-program yang dicadangkan seperti sebahagian daripada program *Large Scale Solar* 1 dan 2 di Pantai Timur Sabah, pengoperasian semula Stesen Jana Kuasa Serudong dan Libaran, pelanjutan program TSH Biomass, Tawau Gas Turbine (GT2) dan Tawau Canopy Genset, serta pembaikan dan penyelenggaraan GT Melawa (Batu Sapi).

Program-program ini telah mengambil kira keperluan untuk mengoptimumkan kos penjanaan di samping turut menitikberatkan aspek kelestarian dan jaminan pembekalan elektrik di negeri Sabah. Cadangan ini akan diangkat untuk pertimbangan Jemaah Menteri sebelum diumumkan oleh kementerian.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan Persekutuan amat mengambil berat mengenai kedudukan kewangan SESB yang tidak mampan berikutan kadar tarif elektrik yang dikenakan kepada pengguna-pengguna elektrik di Sabah pada kadar purata 34.52 sen/kWj adalah jauh lebih rendah daripada kos pembekalan elektrik sebenar yang terkini iaitu 42.34 sen/kWj tanpa subsidi bahan api. Kos penjanaan tenaga yang dinyatakan oleh Yang Berhormat sebanyak 56.5 sen/kWj adalah merupakan data lama.

So, kita ada data baharu yang mana ada pengurangan. Menyedari hakikat ini, Kerajaan Persekutuan prihatin dengan kebajikan rakyat telah menyalurkan pelbagai subsidi kepada SESB iaitu subsidi sokongan tarif, subsidi solar berskala

besar dan subsidi bahan api. Dengan pemberian subsidi diesel ini, kos pembekalan elektrik dapat dikurangkan kepada 36.85 sen/kWj. Yang selebihnya adalah untuk subsidi yang dipanggil sokongan tarif. Jumlah subsidi tersebut bagi tahun 2021, adalah RM711 juta.

Sejak tahun 2005, jumlah subsidi yang disalurkan kepada SESB telah mencecah sebanyak RM7.6 bilion. Jumlah ini tidak mengambil kira geran yang disalurkan untuk membangunkan infrastruktur bekalan elektrik di negeri Sabah sebanyak RM2.3 bilion dalam tempoh Rancangan Malaysia Ke-11 dan Rancangan Malaysia Ke-12.

Berkaitan status terkini penyerahan kuasa pembekalan elektrik Sabah dan Sabah Electricity Sdn. Bhd. (SESB) kepada Kerajaan Negeri Sabah, Yang Amat Berhormat Ketua Menteri Sabah pada 4 Mac 2021 telah memaklumkan bahawa Kerajaan Negeri Sabah hanya bersedia untuk mengambil alih kuasa pembekalan elektrik Sabah dalam tempoh lima hingga tujuh tahun dari sekarang. Ia juga tertakluk kepada beberapa syarat tertentu yang dicadangkan oleh Kerajaan Negeri Sabah. Cadangan tersebut sedang diteliti dan diperhalusi oleh kementerian sebelum diangkat untuk pertimbangan Jemaah Menteri. Perbincangan lanjut akan diadakan dengan Kerajaan Negeri Sabah berpandukan mandat yang diperoleh daripada Jemaah Menteri kelak.

Berhubung kos penjanaan bekalan elektrik di Pantai Timur Sabah, perkara ini sedang diteliti oleh pihak Suruhanjaya Tenaga bersama kementerian akan dimaklumkan setelah keputusan muktamad dicapai kelak. Sekian, terima kasih. Itu sahaja jawapan saya.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Mohd Rashid Hasnon]: Terima kasih, Yang Berhormat Timbalan Menteri Tenaga dan Sumber Asli kerana telah menjawab. Ahli-ahli Yang Berhormat, untuk isu yang kedua tidak dapat kita jalankan kerana Yang Berhormat Timbalan Menteri mewakili Menteri Pembangunan Luar Bandar iaitu Yang Berhormat Limbang, tidak berada dalam Dewan kerana urusan *saliva test*.

Oleh itu, Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat Kamar Khas hari ini ditangguhkan sehingga jam 2.30 petang, hari Khamis, 30 September 2021. Terima kasih Ahli-ahli Yang Berhormat.

[Kamar Khas ditangguhkan pada pukul 2.42 petang]